

Beløb. Der blev oprettet en Overenskomst herom mellem Staten og de danske Banker og Sparekasser, som havde deltaget i Forhandlingen, og denne Overenskomst har man senere søgt og faaet Tilslutning til fra et meget stort Antal Pengeinstitutter, saaledes at det Mindstebeløb, 15 Mill. Kr., som skulde være Forudsætningen, er væsentlig overskredet. Man kan paa dette Tidspunkt endnu ikke nøje sige, hvor stort Beløbet vil være, men det vil dog antagelig ligge mellem 18 og 20 Mill. Kr.

Saaledes som Planen blev aftalt mellem Pengeinstitutterne og Staten, blev den saa forelagt for Repræsentanterne for Kommunerne, og ved et Fællesmøde endes man om den endelige Ordning, som gav sig Udtryk dels i et Forslag til Lov, som man vilde forelægge for Rigsdagen, dels i nævnte Overenskomst imellem Staten og Pengeinstitutterne. Planen gaar da ud paa, at der oprettes en midlertidig Laanekasse for Kommunerne med det Formaal at yde Kommuner midlertidig Laan til Fuldførelse af allerede paabegyndte Arbejder, til Iværksættelse af særlig paa krævede Arbejder, til Arbejder, der særlig maatte tage Sigte paa at afhjælpe Arbejdsløshed, og til Afhjælpning af en for vedkommende Kommune særlig vanskelig økonomisk Situation. Denne Laanekasse skal ledes af en Bestyrelse, bestaaende af 5 Medlemmer, hvoraf 1 udnævnes af Indenrigsministeren efter Samraad med Handelsministeren, og han skulde tillige være Formand, 2 udnævnes af Handelsministeren som Repræsentanter for de i § 1 nævnte Banker og Sparekasser, og 2 udnævnes af Indenrigsministeren som Repræsentanter for de kommunale Raad. Laanene skal forrentes med 5 pCt. om Aaret, og det er Meningen, at Laanene skal forfalde til Betaling om 5 Aar. I den Anledning søges navnlig Lovgivningsmagts Medvirkning for at opnaa Stempelfrihed for de Kasseobligationer, der udstedes af den midlertidige Laanekasse, og som fordeles imellem Pengeinstitutterne i Forhold til deres Balance, i Forhold til det Beløb, hvormed de deltager i Laanet.

Der er neppe Tvivl om, at man ved Oprettelsen af denne midlertidige Laanekasse dels virkelig afhjælper en Vanskelighed for en stor Del Kommuner og dels — og det lægger jeg en Del Vægt paa — bidrager til at fordele Vanskeligheden udover Landet. Der er jo adskillige Kommuner, som ikke vil behøve at ty til Laanemarkedet, enten fordi de har tilstrækkelige Beholdninger selv, eller fordi

de ikke har noget Foretagende af Betydning, som de skal laane Penge til, men mange andre vil være nødte dertil, og uden en saadan Institutions Mellemskomst vilde der ske det, at enkelte Pengeinstitutter vilde blive overbebyrdet af de Laanekrav, som vilde blive stillet til dem, eller, hvis de maatte nægte at effektuere dem, vilde de paagældende Kommuner ikke faa de Penge til Disposition, som de havde Brug for. Jeg tror, at Spørgsmaalet om midlertidig Afhjælpning af Kommunernes Laanetrang under disse ejendommelige Forhold sker paa en særdeles gunstig Maade herigennem, og jeg vil ikke undlade at understrege, at det forekommer mig ogsaa, at der her er givet en Lejlighed for Pengeinstitutterne til at vise en Almensans, som man ikke altid — i hvert Fald ikke fra alle Sider — har været villig til at indrømme dem.

Som man vil se, kræves der ikke noget som helst Offer fra Statens Side udover dette, at Obligationerne skal være stempelfrie, men det er jo ikke forskelligt fra, hvad der vilde være Tilfældet, hvis Kommunerne f. Eks. optog deres Laan gennem den kommunale Kreditforening. Naar man ikke har søgt at ordne Sagen gennem den kommunale Kreditforening, ligger det i, at dens hele Virksomhed er baseret paa at yde Laan af betydelig længere Varighed og paa at yde Laanene med fuldt solidarisk Ansvar, hvad det ikke var muligt at bringe til Anvendelse i dette Tilfælde. Ansvarsforholdet er ordnet saaledes, at hver Kommune hæfter principalt alene for sit eget Laan; men hvis Laanekassen ikke fuldt ud kan tilsvare sine Forpligtelser, indfordres det manglende af Laanekassen hos samtlige øvrige laantagende Kommuner, saaledes at hver enkelt Bidrag fastsættes i Forhold til Størrelsen af det til den udbetalte Beløb. Men dette Ansvar er dog begrænset saaledes, at ingen Kommune vil kunne komme til at udrede mere i Medfør af dette ekstraordinære Ansvar end 6 pCt. af det oprindelige Laan.

Jeg skal hermed anbefale dette Lovforslag til det høje Tings Behandling.

Falbe Hansen: Det foreliggende Lovforslag gaar jo ud paa at oprette en midlertidig Laanekasse for Kommunerne. Formaalet med denne Kasse skulde hovedsagelig være at formindske Arbejdsløsheden, at opfordre til Foretagender, hvorved Arbejderne kunde faa Beskæftigelse. Dette Formaal forekommer mig fuldkommen berettiget; det er bedre at skaffe